

Råd & tips vid anlitan­de av underentreprenör

BYGGFÖRETAGEN

Granskning

Innan ni ingår avtal eller träffar en överenskommelse

Inför anlitande av underentreprenör rekommenderar Byggföretagen att potentiella affärspartners kontrolleras. Kontrollerna syftar dels till att skydda det anlitande företaget från att drabbas av negativa konsekvenser i form av ansvar för icke utbetalade löner, skadestånd p.g.a. kollektivavtalsbrott, skatter och avgifter, förseningar etc, dels till att försvåra för oseriösa företag att komma in på marknaden. Bristande kontroller medför en affärsrisk då en oseriös aktör kan förorsaka stora oförutsedda kostnader. Om arbetet som ska utföras är tidskritiskt eller innefattar en hög skadeståndsrisik, eller om det är fråga om mindre kvalificerade arbeten, kan det finnas anledning att särskilt kontrollera den tilltänkta underentreprenören.

Det följer också av regleringen i Byggavtalet respektive Väg- och Banavtalet att en arbetsgivare som avser att anlita underentreprenör eller bemanningsföretag ska göra vissa kontroller inför anlitandet. Enligt kollektivavtalen kan dock medlemsföretag i Byggföretagen anlitas utan åtgärd. Byggföretagen rekommenderar emellertid att en tilltänkt underentreprenör alltid kontrolleras.

En första granskning inför anlitande ska innehålla följande kontroller:

• **Är det anlitade företaget godkänt för F-skatt, har det registreringsbevis samt relevant ansvarsförsäkring?**
F-skatt kontrolleras hos Skatteverket,

”Hämta företagsinformation” alternativt via blankett 4820. Saknas godkännande för F-skatt blir anlitande företag skyldigt att göra skatteavdrag med 30 procent. Då erhålls även uppgift om bolaget är registrerat som arbetsgivare (registrerat för arbetsgivaravgifter), något som normalt krävs om bolaget har anställda. Av Skatteverkets information framkommer även hur mycket arbetsgivaravgifter som företaget har redovisat de senaste tre månaderna i Sverige. Kontrollskyldigheten kan även fullgöras genom att Byggföretagens blankett UE2021 används (UE2021 laddas ner från medlemswebben byggforetagen.se).

Byggföretagen rekommenderar dock att informationen också söks hos Skatteverket.

Registreringsbevis samt ansvarsförsäkring efterfrågas från tilltänkt avtalspart. Det kan dock vara bra att verifiera informationen genom att kontakta Bolagsverket/ utländsk motsvarighet samt aktuellt försäkringsbolag.

• **Kontroll av kollektivavtal för ifrågasvarande arbete**

Byggföretagen rekommenderar att kontrollskyldigheten fullgörs genom att blanketten UE2021 används. För mer utförlig information, se bilaga D, Byggavtalet respektive kapitel 23, Väg- och Banavtalet.

• **Att företaget inte har någon klar (d.v.s. otvistig) och förfallen fordran från arbetstagare på lön eller annan ersättning**

Kontrollen fullgörs genom att underentreprenören skriftligen lämnar sanningsförsäkringen på blankett UE2021. Det

finns starka ekonomiska skäl att kontrollera att den tilltänkta underentreprenören sköter sina löneutbetalningar eftersom det s.k. entreprenörsansvaret innebär att en arbetstagare som inte får betalt av sin arbetsgivare i vissa fall kan vända sig med krav till en annan entreprenör i entreprenadkedjan.

• **Är företaget anslutet till ID06?**

Antal ID06-kort kan också kontrolleras. Kontrolleras enklast på www.id06.se.

En första granskning kan också innehålla följande kontroller

• **Vem är motpart?**

Kontrollera att företaget existerar samt vem som står bakom företaget (”verklig huvudman”). Verklig huvudman för svenska aktiebolag kan kontrolleras kostnadsfritt hos Bolagsverket (via inloggning med bank-id). Kontrollera också att avtalen som ingås innehåller rätt parter (bolagsnamn och organisationsnummer).

• **Att bolaget lämnat årsredovisning för tidigare räkenskapsår**

Kontrollen görs hos Bolagsverket, Allabolag.se, Hitta.se eller Credit Safe.

• **Vilka sitter i bolagets styrelse? Har styrelsen nyligen bytts ut?**

Om styrelsen är ny kan detta tyda på att bolaget nyligen bytt ägare, och det kan då vara osäkert om den kompetens och seriositet som bolaget tidigare stått för kvarstår. Det är inte ovanligt att oseriösa aktörer köper företag med gott anseende, och utnyttjar dessa för skatteundrandragande och annan ekonomisk

brottslighet. Kontroll av nuvarande styrelse och historik görs enklast hos Bolagsverket (Näringslivsregistret), allabolag.se eller Credit Safe (eller liknande kreditupplysningsföretag).

• **Kontroll av kollektivavtal för arbete på annat avtalsområde**

Kontrollera tecknat kollektivavtal vid utlämnande av arbete inom exempelvis elinstallation, vvs- eller plåtarbeten. Medlemsföretag i respektive arbetsgivarorganisation omfattas automatiskt av kollektivavtal för sådana arbeten, medan andra företag inte gör det.

• **Om ett utländskt företag anlitas är det möjligt att kontrollera om företaget har anmält eventuellt pågående utstationeringar till Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister**

Kontrollen görs hos Arbetsmiljöverket. Om det är en utländsk enskild näringsidkare (eller ett utländskt företag) som anlitas bör du dessutom kontrollera A1-intyg (detta ska kunna visas upp av den enskilde arbetstagaren).

• **Kontrollera att underentreprenörens anställda har rätt att arbeta i Sverige**

Normalt krävs arbetstillstånd eller uppehållstillstånd för personer som är medborgare i ett land utanför EU. Det är i första hand arbetsgivaren som är skyldig att säkerställa att personer som anställs ha rätt att arbeta i Sverige. Dock har även den som anlitar en underentreprenör med personal från tredje land skyldighet att göra vissa kontroller för att säkerställa att personalen har rätt att arbeta i Sverige.

Ytterligare kontroller

Om det finns anledning – genomför en fördjupad kontroll

Om någon av ovanstående uppgifter inte verkar stämma, registreringar saknas etc. kan det finnas anledning att ifrågasätta detta och göra en fördjupad kontroll. En sådan kontroll kan bland annat innefatta:

- **Kontroll av eventuella skatteskulder (eller andra skulder) hos Kronofogden**
Kontakta Kronofogden.

- **Efterfråga uppgifter från skattekontot**
Uppgifter på skattekontot är numera sekretessbelagda. Det innebär att Skatteverket inte lämnar ut uppgifter om bland annat saldo och in- och utbetalningar på skattekontot. Däremot kan den som har behörighet till ett skattekonto uppdra åt Skatteverket att förmedla skattekontohistorik till en tredje part (exempelvis upphandlande företag), detta görs i e-tjänsten Skattekonto på [skatteverket.se](https://www.skatteverket.se). Vid en fördjupad kontroll av skatteinbetalningar krävs med andra ord samverkan med den part som ska kontrolleras. Om en tilltänkt underentreprenör vägrar att förmedla skattekontohistorik kan detta vara ett tecken på att företaget är oseriöst.

- **Närmare granskning av bolagets årsredovisning eller årsredovisningar**
Har bolaget revisor? Finns det i så fall någon revisorsanmärkning i årsredovisningen?

Om det finns årsredovisningar för flera år kan dessa jämföras. Är årsredovisningarnas innehåll (rapporterade siffror) identiskt finns anledning att ifrågasätta detta, eller välja en annan underentreprenör.

- **Finns verksamhetslokal, på vilken adress är företaget registrerat, har företaget en hemsida, finns telefonnummer registrerat på bolaget?**

Att hemsida saknas behöver inte betyda att företaget är oseriöst, men avsaknad av verksamhetslokal och telefonnummer, samtidigt som det enbart finns en boxadress registrerad, kan vara tecken på att företaget inte är seriöst.

- **Har företrädaren för aktuellt företag engagemang i många andra företag?**

Bedriver företrädaren verksamhet inom samma område, eller vitt skilda områden? Många engagemang i företag inom helt olika branscher kan vara en indikation på en oseriös aktör – kontrolleras hos Bolagsverket (Näringslivsregistret). Ett kostnadsfritt alternativ är [Allabolag.se](https://www.allabolag.se).

Om det vid den fördjupande kontrollen framkommer uppgifter som det finns anledning att reagera på, exempelvis att företaget vägrar att visa uppgifter från skattekontot, bör ni ifrågasätta detta och överväga att anlita en annan underentreprenör.

Uppföljning under avtalsperioden

Det är viktigt att följa upp underentreprenörer även under avtalsperioden. Oseriösa aktörer kan framstå som seriösa vid avtalets ingående (t. ex. nystartade bolag utan skatteskulder eller betalningsanmärkningar). **Kontrollera:**

- **Att underentreprenör, vid påbörjande av arbetet, tillhandahållit dokumentation som visar att anmälan till utstationeringsregistret skett**

Givet att ni som uppdragsgivare är s.k. tjänstemottagare ska underentreprenör (som utstationerar arbetstagare) tillhandahålla dokumentation till er som visar att anmälan till utstationeringsregistret skett. Detta kan ske genom att den bekräftelse, i form av ett e-postmeddelande som den utstationerande arbetsgivaren får efter att en anmälan om utstationering har gjorts på Arbetsmiljöverkets hemsida, vidarebefordras till tjänstemottagaren. Om sådan dokumentation inte erhållits är ni som tjänstemottagare skyldig att anmäla detta till Arbetsmiljöverket senast tre dagar efter att arbetet startat. Om anmälan till Arbetsmiljöverket inte sker kan det medföra en sanktionsavgift både för tjänstemottagaren och den som utstationerar arbetstagare.

Om en tjänstemottagare vill kontrollera den information som den utstationerande arbetsgivaren lämnat in till Arbetsmiljöverket, är det möjligt att begära ut detaljerad information genom att kontakta Arbetsmiljöverket. Där framgår exempelvis namn på de utstationerade arbetstagarna.

- **Kontrollera att individerna på arbetsplatsen kommer från rätt företag m.m.**

Byggföretagen rekommenderar att anlåtande företag (framförallt huvudentreprenör) har en dokumenterad inskrivningsrutin på arbetsplatsen. Där anges förslagsvis hur ansvar för registrering samt introduktion av företag och individer sker innan dessa får släppas in på arbetsplatsen. Det bör finnas en inskrivningsansvarig.

Ett grundläggande krav bör vara att alla individer som varaktigt utför arbete på arbetsplatsen innehar ett aktivt ID06-kort. Utöver detta kan begäras att individen validerar sin identitet med pass eller nationellt ID.

Individens eventuella A1-intyg kan kontrolleras (via ID06)

Om entreprenören kommer från ett EU-land kan det vid ankomst till byggarbetsplatsen kontrolleras att utstationerade arbetstagare registrerats korrekt i Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister alt. att det finns dokumentation som visar att entreprenören anmält utstationeringen till Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister (se ovan).

Om en individ kommer från tredje land bör rätten att arbeta i Sverige kontrolleras och eventuellt slutdatum för denna rätt noteras.

- **Redovisning av skatter och avgifter**

Kontrollen görs hos Skatteverket, "Hämta företagsinformation". Efterfråga även skattekontohistorik. Den som har behörighet till ett skattekonto kan uppdra åt Skatteverket

att förmedla skattekontohistorik till en tredje part (exempelvis upphandlande företag). Detta görs i e-tjänsten Skattekonto på skatteverket.se. Om en underentreprenör vägrar att förmedla skattekontohistorik kan detta vara ett tecken på att företaget är oseriöst.

Utländska företag som bedriver personaluthyrning (ställer personal till förfogande för verksamhet i Sverige) ska från och med 1 januari 2021 registrera sig som arbetsgivare i Sverige och göra skatteavdrag å de anställdas vägnar. Kontrollera att ett utländskt bemanningsföretag gör rätt för sig i Sverige genom att kontrollera att företaget är registrerat som arbetsgivare i Sverige (se "Hämta företagsinformation"). Även gjorda skatteavdrag kan kontrolleras genom att begära skattekontoutdrag, se ovan.

Läs mer om det nya regelverket i **Arbetsgivarguiden (byggforetagen.se)**

- **Fakturornas utformning**

Kontrollera vilket företagsnamn och organisationsnummer som anges på fakturan – stämmer namnet och organisationsnumret överens med de uppgifter som har angivits vid tidigare kontakter och i uppdragsavtal? Tillämpas udda betalningslösningar, exempelvis kontant betalning? Om bankgiro eller postgironummer används, kontrollera att detta tillhör "rätt" företag. Anges enbart ett bankkontonummer? Stämmer telefonnummer och adress som anges på fakturan överens med vad som tidigare angivits vid kontakt med företaget?

- **Byte av affärspart under pågående avtalsperiod kan indikera att oseriösa aktörer står bakom företagen**

Be att få en förklaring till varför den ursprungliga underentreprenörer behöver bytas ut, och kontrollera både den nya och den ursprungliga underentreprenörer. Om den ursprungliga underentreprenörer försätts i konkurs kan det vara ett tecken på oseriös verksamhet.

- **Överväg om det finns behov av ett arbetsplatsbesök**

Arbetsplatsbesök kan genomföras av er som anlåtande företag eller av en extern part. Vid arbetsplatsbesöket bör det kontrolleras vilka som befinner sig på arbetsplatsen, att de har ID06-kort, eventuell anmälan till utstationeringsregistret, eventuella arbetstillstånd, hur det ser ut på arbetsplatsen; om det råder ordning och reda, om arbetstagarna använder skyddsutrustning och i övrigt verkar följa ordnings- och skyddsregler på arbetsplatsen m.m.

Termer och begrepp

F-skatt

Godkännande för F-skatt innebär att företaget redovisar och betalar sina egna skatter och avgifter. Detta innebär att ett anlitt företag inte behöver göra skatteavdrag, betala socialavgifter eller lämna kontrolluppgift vid betalning för tjänster utförda av ett företag som är godkänt för F-skatt. Det finns inget krav på att ett företag måste vara godkänt för F-skatt, men om företaget ska utföra tjänster där arbetsinsats krävs (t.ex. byggverksamhet) är företaget normalt sett godkänt för F-skatt.

Utländska företag kan ansöka om att bli godkända för svensk F-skatt på samma sätt som svenska företag. Om den utländske företagaren är godkänd för svensk F-skatt gäller samma sak som för svenska företag som är godkända för F-skatt, det vill säga skatteavdrag ska inte göras på den ersättning som betalas till företaget. Inte heller utgår några socialavgifter på utbetald ersättning.

Saknas godkännande för svensk F-skatt (alternativt beslut från Skatteverket om befrielse från skatteavdrag) blir det anlitt företag skyldigt att göra skatteavdrag om 30 procent vid fakturabetalning.

Arbetsgivaravgifter

Den som betalar ut lön för arbete utfört i Sverige ska normalt sett betala svenska arbetsgivaravgifter. Undantag gäller bland annat för den som är utsänd till Sverige och har ett giltigt A1-intyg, se nedan.¹

Den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter ska vara registrerad hos Skatteverket. Arbetsgivaravgiften utgör normalt cirka en tredjedel av lönesumman i ett företag (Undantag gäller utländska företag utan fast driftställe i Sverige, där uppgår de sociala avgifterna till 20,7 procent (mot normala 31,42 %). Genom uppgift om ett företags beslutade arbetsgivaravgifter, löneförhållandena i branschen samt eventuella övriga förhållanden som uppdragsgivaren känner till kan uppdragsgivaren få en uppfattning om hur många personer företaget avlönar.

Exempel:
Redovisade arbetsgivaravgifter: 75.000 kr.
Ungefärlig lönesumma: Ca 230.000 kr
(75.000/0,33)

¹ Undantag gäller utländska företag utan fast driftställe i Sverige, där uppgår de sociala avgifterna till 20,7 procent 20,7 procent (mot normala 31,42 procent). De sociala avgifterna är också lägre för anställda födda 1938-52.

A1-intyg

För att kunna styrka vilket lands socialförsäkringssystem som en enskild arbetstagare tillhör, ska den enskilde kunna visa upp ett intyg om tillämplig lagstiftning, d.v.s. vilket lands socialförsäkringssystem personen tillhör. Sådant intyg utfärdas av myndighet i respektive land.² Inom EU/EES benämns sådant intyg A1 (tidigare E 101). Observera att intyget är personligt och har två sidor. Av intyget ska det framgå om arbetstagaren är anställd eller egenföretagare, under vilken period som arbetet ska pågå och vilket företag den utsände ska arbeta för.

Giltigt A1-intyg innebär att personen i fråga kvarstår i hemlandets socialförsäkringssystem, och inte ska betala sociala avgifter (arbetsgivaravgifter eller egenavgifter) i Sverige. Finns inget giltigt A1-intyg ska svenska sociala avgifter betalas på ersättningen.

Utländsk enskild näringsidkare som är godkänd för svensk F-skatt behöver inte uppvisa A1-intyg. Saknas godkännande för svensk F-skatt och giltigt A1-intyg utgår sociala avgifter även på ersättningar till enskild näringsidkare.

² I Sverige intygas socialförsäkringstillhörigheten av Försäkringskassan, detta gäller om en person som tillhör svensk socialförsäkring ska arbeta utomlands.

ID06

ID06 lanserades av Byggföretagen år 2006 för att främja sund konkurrens och säkra arbetsplatser i byggbranschen. Det är ett system för att lätt kunna identifiera personer på arbetsplatsen och koppla varje person till en arbetsgivare. ID06 har flera användningsområden såsom närvaroregistrering i elektronisk personalliggare, digitalisering av utbildningsbevis, företagskontroll och inpasserings- och låsfunktioner.

ID06-systemet baseras på tre grundläggande principer:

1. Företag i ID06-systemet ska i realtid uppfylla lagstadgade krav för näringsverksamhet.
2. Individer i ID06-systemet ska ha en, och endast en, säkerställd identitet.
3. Arbetsgivarsamband mellan företag och individ ska vara säkerställt i ID06-systemet.

Termer och begrepp

Årsredovisning

Aktiebolag ska årligen upprätta en årsredovisning och skicka in till Bolagsverket. Förutom årsredovisningen ska bolaget även skicka in:

- Fastställelseintyg.
- Revisionsberättelse – om bolaget har krav på revisor (mindre aktiebolag kan välja att inte ha revisor, medan större aktiebolag måste ha revisor).
- Koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse – om bolaget är ett moderbolag i en större koncern.

Handlingarna ska skickas till Bolagsverket inom en månad efter att årsstämman har fastställt balans- och resultaträkningen.

Det innebär att årsredovisningen ska finnas hos Bolagsverkets näst sju månader efter räkenskapsårets slut.

Om inte handlingarna kommer in i tid till Bolagsverket måste aktiebolaget betala en förseningsavgift. I vissa fall kan dessutom den som inte har upprättat en årsredovisning i rätttid åtalas för bokföringsbrott.

Firmatecknare/Behörig företrädare

Firmatecknare är den eller de fysiska personer som har rätt att skriva under i företagets namn med rättslig bindande verkan, t.ex. ingå avtal. Vem som har rätt att teckna ett aktiebolagsfirma måste alltid registreras hos Bolagsverket.

Entreprenörsansvar

Entreprenörsansvaret innebär att en arbetsgivare kan bli ansvarig för lön till en arbetstagare hos ett annat företag. En arbetstagare som inte får betalt av sin arbetsgivare kommer att kunna vända sig till en annan entreprenör i entreprenadkedjan. Det finns därför starka ekonomiska skäl att kontrollera tilltänkta underentreprenörer inför anlitande. Ansvaret följer av dels Byggaftalet dels lag (2018:1472) om entreprenörsansvar för lönefordringar. Det lagstadgade ansvaret gäller avtal ingångna från och med den 1 januari 2019.

På Byggaftalets område har parterna enats om att i huvudsak behålla den kollektivavtalade lösningen rörande huvudentreprenörsansvar men på Väg- och Banavtalets område finns i dagsläget inte någon motsvarande kollektivavtalsreglering. Lagen blir därför tillämplig på Väg- och Banavtalet och i vissa delar på Byggaftalet.

Utstationering

En arbetstagare som vanligtvis arbetar i ett annat land och skickas till Sverige av sin arbetsgivare eller av sin arbetsgivares kund (vid uthyrning) för att arbeta här under en begränsad tid kan vara utstationerad. En arbetsgivare som utstationerar sina arbetstagare i Sverige har sitt säte i ett annat land, och tillhandahåller tjänster över gränserna.

Utstationeringen får endast pågå under en begränsad tid och kan ske genom att arbetsgivaren:

- sänder arbetstagare till Sverige enligt ett avtal som arbetsgivaren ingått med en tjänstemottagare i Sverige,
- sänder arbetstagare till ett företag i Sverige inom den egna koncernen, eller
- hyr ut arbetskraft eller ställer arbetskraft till förfogande och sänder arbetstagare till ett användarföretag i Sverige.

Utstationering kan också ske genom att arbetsgivaren hyr ut arbetstagare till ett annat företag, ett s.k. användarföretag, som i sin tur sänder arbetstagarna till Sverige under förhållanden som motsvarar en utstationering enligt vad som ovan angetts och varken arbetsgivaren eller användarföretaget har sitt säte i Sverige.

Utstationeringsregelverket innehåller även krav för den som är tjänstemottagare i förhållande till den utstationerade arbetskraften. Den som är tjänstemottagare ska, senaste tre dagar efter att arbetet startat, ha mottagit dokumentation som visar att anmälan till utstationeringsregistret skett. Har sådan dokumentation inte mottagits måste tjänstemottagaren anmäla detta till Arbetsmiljöverket.

Tjänstemottagare är typiskt sett den som tar emot den utstationerade arbetskraften. Utstationering kan ske på flera sätt, bl.a. genom att en arbetsgivare sänder arbetstagare till Sverige enligt ett avtal med en tjänstemottagare i Sverige, att en arbetsgivare sänder arbetstagare till ett företag i Sverige som tillhör samma koncern eller när en arbetsgivare hyr ut arbetstagare till ett användarföretag i Sverige.

Entreprenadkedjor kan medföra att det uppstår oklarheter kring vem som egentligen är den som tar emot den utstationerade arbetskraften. Det är därför viktigt att det tydligt framgår vem som är tjänstemottagare i den specifika entreprenad-situationen. Detta kan till exempel preciseras i avtalet som ligger till grund för att tjänstemottagaren tar emot utstationerad arbetskraft. Underlåter en tjänstemottagaren eller en utstationerande arbetsgivare att uppfylla sina skyldigheter enligt Lag om utstationering av arbetstagare kan det medföra att Arbetsmiljöverket påför en sanktionsavgift.

Arbetsmiljöverket

www.av.se

Telefon 010-730 90 00

Kronofogden

www.kronofogden.se

Telefon 0771-73 73 00

Bolagsverket

www.bolagsverket.se

Telefon 0771-670 670

Skatteverket

www.skatteverket.se

Telefon 0771-567 567

Ekobrottsmyndigheten

www.ekobrottsmyndigheten.se

Telefon 010-562 90 00

Migrationsverket

www.migrationsverket.se

Telefon 0771-235 235

Byggföretagen

www.byggforetagen.se

Telefon 08-698 58 00

BYGGFÖRETAGEN

byggforetagen.se